

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü
və Yeni il bayramınız mübarək!

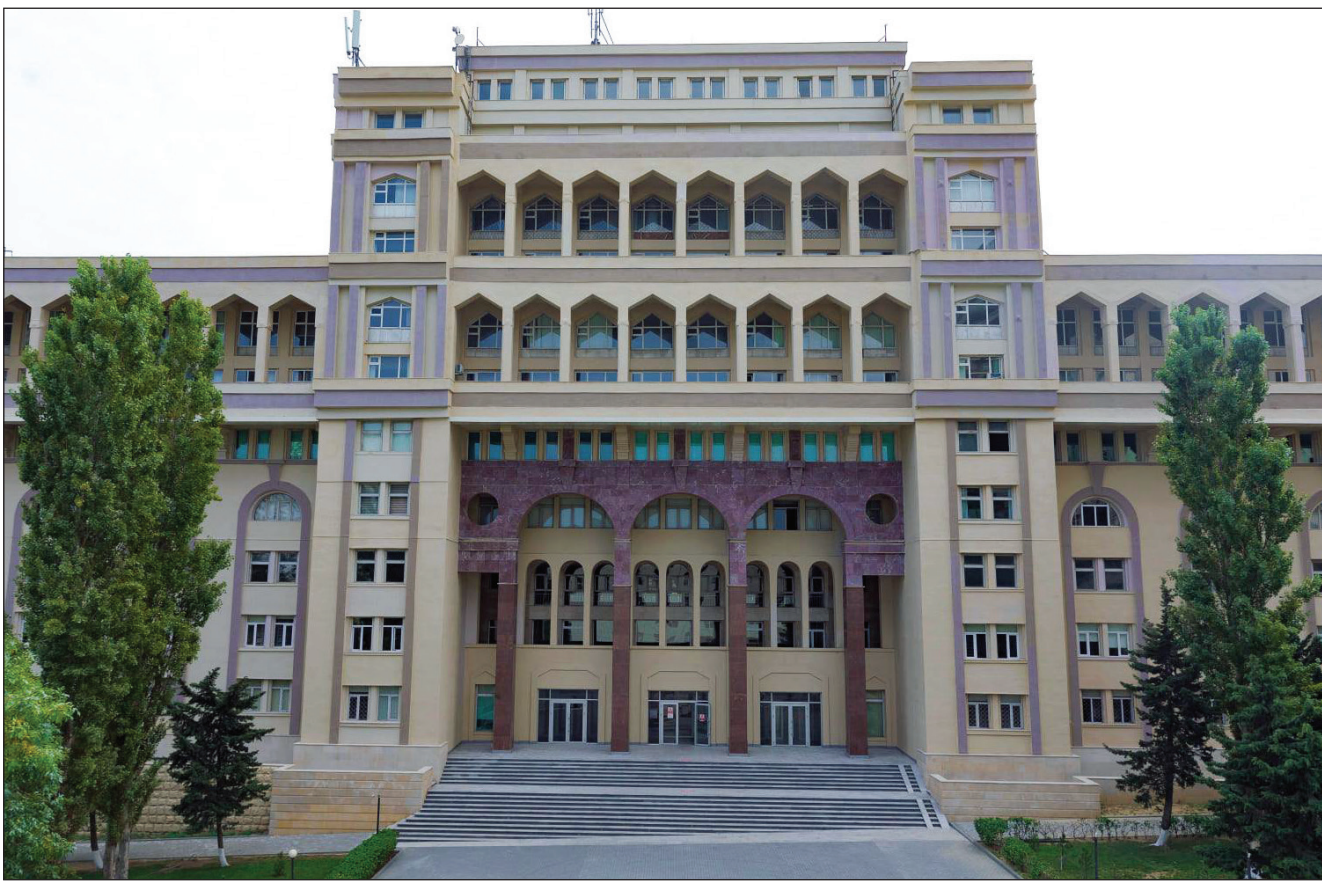
www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-22 (1739) 30 dekabr 2021-ci il

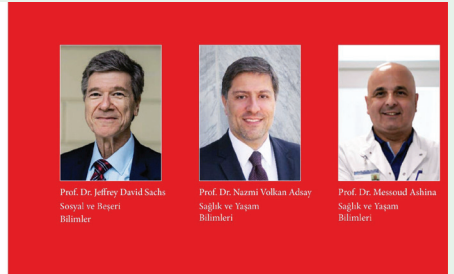

Azərbaycan Tibb Universiteti 2021-ci ildə

Başa vurduğumuz il universitetimiz
üçün uğurlu oldu

səh. 3

“Qonaq professor”umuz Türkiyənin nüfuzlu mükafatına layiq görülüb

Türkiye Prezidentinin himayəsində təşkil və təqdim olunan TÜBA – Beynəlxalq Akademiya Mükafatı (TÜBA-GE-BIP – Görkəmli Gənc Alim və TÜBA-TESEP – Elmi Müəllif Hüququ İş) növbəti sahiblərini tapıb.

TÜBA prezidenti professor Muzaffər Şeker bildirib ki, mükafatlar elm adamlarını həvəsləndirmək üçün akademiya tərəfindən ənənəvi olaraq təqdim edilir. Onun sözlərinə görə, qiymətləndirmə elmi mühakimə proseslərindən tutmuş, elmi etika prinsipləri və fəaliyyət meyarlarına qədər bir çox mərhələləri əhatə edən araşdırma nəticəsində yekunlaşıb. M.Şeker, həmçinin əczaçılıq sahəsində elmi tədqiqat, layihə və araşdırmaları ilə fərqlənən gənc alimlərə verilən “Ahmet və Nezahat Keleşoğlu TÜBA-GE-BIP Əczaçılıq Xüsusi Mükafatı”nın da Akademiya Şurasının qərarı ilə mükafat siyahısına daxil edildiyini bildirib.

M.Şeker təbrik mesajında qeyd edib ki, elmə məşğul olmaq bir həyat tərzidir, Türkiyədə və ya dünyanın istənilən yerində aparılan elmi işlər insanlığın orta dəyəridir.

TÜBA Beynəlxalq Akademiya Mükafatları Akademiyasının medalından və təxminən 30.000 ABŞ dollarından ibarətdir. Mükafat tədqiqatlarında “orijinallığı, qabaqcıllığı və novatorluğu” ilə seçilən elm adamlarına təqdim olunur.

Akademik Şura tərəfindən yerli və xarici hakim rəyləri ilə Sağlamlıq və Həyat Elmləri kateqoriyasında mükafata layiq görülən elm adamları sırasında Azərbaycan Tibb Universitetinin “Qonaq professor”u Məsud Aşina (Kopenhagen Universiteti) də var.

Professor M.Aşina miqren baş ağrısını təşviq edən siqnal mexanizmlərini aşkar edən, xəstələr üzərində aparılan tədqiqatlarla yeni molekulları təsvir edən, miqreni başlanan neyrovaskulyar mexanizmləri aydınlaşdıran və PACAP-38 neyropeptidinin klinik əhəmiyyətini və terapevtik potensialını vurğulayan tədqiqatlarına görə mükafatlandırılıb.

Məlumat üçün bildirək ki, M.Aşina 1965-ci ildə Azərbaycanda anadan olub. 1988-ci ildə ATU-nu bitirib. Hazırda İnsan Miqren Araşdırmaları Mərkəzinin direktoru vəzifəsində çalışır.

Üç universitetin
təşkilatçılığı
ilə beynəlxalq
konfrans keçirilib

səh. 6

Könüllü Həkimlər
Assosiasiyasının
tələbə təşkilatı
yaradılıb

səh. 5

ATU-nun Onkoloji Klinikasında
müayinə və müalicə üçün hər
cür şərait var

Klinikanın Baş həkimi Nigar
Mehdiyeva: Bədxassəli şişlərin erkən
mərhələdə aşkar edilməsi müalicənin
effektivliyini artırır

səh. 4

ATU Həmkarlar İttifaqı
Komitəsinin fəaliyyəti yüksək
qiymətləndirilib

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli
son illər təşkilatın bir sıra
istiqamətlərdə uğurlu fəaliyyətinin
nəzərə çarpdığını vurğulayıb

səh. 2

◆ **Böyük Elmi Şüaranın 2021-ci ildəki son iclası dekabrın 28-də keçirilib. İclası universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli açaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevi doğum günü – 60 illik yubileyi münasibəti ilə universitetin kollektivi adından təbrik edib, ona möhkəm can sağlığı arzulayıb.**

Şura üzvlərini qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə təbrik edən rektor, universitetin beynəlxalq əlaqələrinin günü-gündən genişləndiyini bildirib: "Bu yaxınlarda Ukraynanın Xarkov Milli Tibb Universitetinin (XMTU) Azərbaycan Tibb Universiteti ilə imzaladığı memorandum çərçivəsində professor-müəllim heyətinin mübadiləsi həyata keçirilib. Universitetimizin 4 əməkdaşı XMTU-nun tələbələrinə onlayn dərslər keçib. Bu mühazirələr Xarkov Tibb Universitetinin rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti və auditoriyada olan tələbələr tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Bununla bağlı universitetimizin əməkdaşlarına təşəkkür sertifikatları göndərilib".

Sertifikatları professor Aytən Məmmədbəyli, doktor Azadə Ələkbərova, Anatomiya və tibbi terminologiya kafedrasının müdiri vəzifəsini icra edən dosent Anar Abdullayev və Patoloji fiziologiya kafedrasının əməkdaşı Mələhət Talışinskayaya təqdim edən professor G. Gəraybəyli bundan sonra gündəlikdə duran məsələləri diqqətə çatdırıb.

Rektor "2020-2021-ci illərdə Azərbaycan Tibb Universiteti Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin fəaliyyəti haqqında" hesabat məruzəsi ilə çıxış etməsi üçün sözü komitənin sədri, dosent Cahangir Qasimova verib.

C. Qasimov son illər ərzində ATU Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin yeni klinikaların açılışı, bir sıra şöbələrin yaradılması ilə əlaqədar öz sıralarını daha da genişləndirdiyini söyləyib. Bildirib ki, ATU HİK hazırda öz sıralarında 4000-ə yaxın üzvü birləşdirən ən iri ali məktəb təşkilatlarından birinə çevrilib: "Hazırda ATU HİK rəhbərliyi altında 6 fakültə, 4 klinika, 1 Elmi-Tədqiqat Mərkəzi və 1 İnzibati-təsərrüfat işçiləri həmkarlar ittifacı təşkilatı, 58 qrup təşkilatı fəaliyyət göstərir. XII konfransda 25 nəfərdən ibarət Həmkarlar İttifaqı Komitəsi seçilib".

O, komitənin rektorluqla münasibətlərini müvafiq qanunlar və Əmək Məcəlləsinə əsasən bağlanan kollektiv müqavilə əsasında qurduğunu, bağlanmış müqavilədə əməkdaşlarımızın sosial-iqtisadi problemlərinin həlli, məzuniyyətlər, qadın əməyi və digər sahələrdə əlavə imtiyazların nəzərdə tutulduğunu vurğulayıb.

ATU HİK sədrinin sözlərinə görə, axırıncı hesabat-seçki konfransından bu günə qədər komitənin 17, rəyasət heyətinin 53 yığıncağı keçirilib, bu yığıncaqlarda 221-dən çox məsələ müzakirə edilib: "Ali məktəb həmkarlar ittifacı təşkilatı kimi son nəticədə bu müzakirə və tədbirlər bütövlükdə Həmkar-

lar İttifaqı Komitəsinin fəaliyyəti, universitetdə tədris, elmi-tədqiqat və inzibati-təsərrüfat işlərinin təkmilləşdirilməsinə xidmət göstərir. Universitet Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin yığıncaqlarında müzakirə olunan məsələlər zamanı görülən müsbət işlər qabaqcıl təcrübə kimi tövsiyə olunub, nöqsanların aradan qaldırılması üçün konkret tədbirlər görülüb".

C. Qasimov onu da vurğulayıb ki, ATU HİK-in qarşısında duran ən vacib məsələlərdən biri əməkdaşların sosial-iqtisadi problemlərinin həllinə köməklik etməklə bağlıdır: "2020-2021-ci illər ərzində 323 nəfər əməkdaşa 45 150 manat həcmində maddi yardım göstə-

məkdaşımızın övladını, yəni beş şəhid ailəsini ATU HİK öz himayəsinə götürmüş və ayrılan yardımlar Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin xərclər smetasına daxil edilmişdir ki, onlar bu yardımı mütəmadi ala bilsinlər".

Azərbaycan Tibb Universitetində vətənpərvərlik mövzusunda tədbirlərə həmişə xüsusi önəm verildiyini deyən C. Qasimov rektorun göstərişi ilə Aprel döyüşlərində iştirak etmiş qazilərimizlə görüş keçirildiyini və onlara universitet adından xüsusi hədiyyələr təqdim edildiyini xatırladı: "Belə görüşlər Vətən müharibəsində iştirak etmiş qazilərimizlə də təşkil olunub. Bu cür tədbirlər tələbələrimizin və-

ATU Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli son illər təşkilatın bir sıra istiqamətlərdə uğurlu fəaliyyətinin nəzərə çarpdığını vurğulayıb

rilib. 2020-ci ildə yardım alan 236 əməkdaşdan 222 nəfəri Tədris Cərrahiyyə və Tədris Terapevtik klinikalarında işləyən əməkdaşlar olub. Çünki 2020-ci ilin mart ayında bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də koronavirus infeksiyasının yayılması nəticəsində iki klinikamız fəaliyyətini dayandırmış, infeksiyaya yoluxmuş xəstələrin qəbuluna başlamışdır. Universitet Həmkarlar İttifaqı Komitəsi təkcə əməkdaşlara yardım verməklə kifayətlənməmiş, o cümlədən hər iki klinikaya öz köməkliyini əsirgəməmişdir".

Hesabat məruzəsində komitənin 44 günlük Vətən müharibəsindəki fəaliyyəti də öz əksini tapıb: "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinə Yardım Fonduna ATU HİK-in büdcəsindən 2000 manat vəsait köçürülüb. O cümlədən Tədris Cərrahiyyə və Tədris Terapevtik klinikalarında müalicə alan qazilərimizin ərzaq təminatını daha da yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə 7 gün müddətində 5000 manat məbləğində ərzaq yardımı göstərilib. Noyabrın əvvəlində Zəfər Günü münasibətilə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi tərəfindən universitetimizin şəhidlərinin ailələrinə 300 manat və 9 nəfər Vətən müharibəsi iştirakçısının hər birinə 100 manat məbləğində mükafatlar verilib. I Qarabağ döyüşlərində şəhid olmuş üç əməkdaşımızın həyat yoldaşı və ya övladını, Vətən müharibəsində şəhid olmuş iki

tənpərvər ruhda yetişməsinə müsbət təsir edir. Bunun bariz nümunəsi olaraq Hərbi tibb fakültəsini bitirmiş məzunlarımızın II Qarabağ döyüşlərindəki qəhrəmanlığını göstərmək olar".

Qeyd edilən yardım və mükafatların yalnız Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin büdcəsi hesabına verildiyini söyləyən C. Qasimov, komitənin təqdimatı ilə universitetin xüsusi vəsaiti hesabına 2020-ci ildə 22 nəfərə fəxri fərman və bir aylıq əmək haqqı məbləğində mükafat, 4 nəfərə maddi yardım, 2021-ci ildə isə 52 nəfərə fəxri fərman və pul mükafatı, 8 nəfərə maddi yardım göstərildiyini də bildirib.

Komitə sədri məruzəsində əməkdaşların sağlamlığı və əməyinin mühafizəsi, iş şəraitinin yaxşılaşdırılması, mənzil şəraiti, istirahəti, müalicə və asudə vaxtının təşkili, həmçinin tədris binalarının və yataqxanaların yeni tədris ilinə və qış mövsümünə hazırlığı məsələlərinə də geniş yer ayırıb.

Son iki ildə işinə məsuliyyətsiz yanaşan 4 əməkdaşın işdən azad olunduğunu, 6 əməkdaşa isə töhmət verildiyini xatırladan C. Qasimov bildirib ki, həmkarlar ittifacı təşkilatları, fakültə dekanları, eləcə də nizam-intizam komissiyası bu cür məsələlərə diqqəti artırmalıdır.

Səhiyyə işçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin Qusar rayonunda yerləşən "Şəfa" istirahət ocağı haqqında da qısa məlumat

verən komitə sədri, Nabranda yerləşən "Təbib" idman-sağlamlıq düşərgəsində əməkdaşlarımıza göstərilən yüksək səviyyəli xidmətdən də bəhs edib.

Vətənpərvərlik mövzusunda görüşlərin, yubiley tədbirlərinin təşkilində ATU HİK-in aktiv iştirakına toxunan komitə sədri qızlardan ibarət "Çinar" rəqs və "Şəfa" xalq çalğı alətləri ansamblarının daim Həmkarlar İttifaqının diqqət mərkəzində olduğunu bildirib. O, Azərbaycan Tibb Universitetinin 90 illik yubileyi ərəfəsində iməciliklərin keçirilməsi, məzunların buraxılış gecələri, Novruz və Yeni il şənliklərində əməkdaşların uşaqlarının iştirakı üçün biletlərin təşkilində komitənin rolunu diqqətə çatdırıb, bundan sonra da ATU HİK-in öz vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə gələcəyinə əminliyini ifadə edib.

ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının direktoru, professor Surxay Musayev, Uşaq-yeniyyət mərkəzinin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının müdiri, dosent Şəhla Balayeva və Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya kafedrasının müdiri vəzifəsini icra edən dosent Paşa Mehdiyev məruzə ətrafında çıxış ediblər. Komitə sədrinin hesabatını yüksək qiymətləndirən nətiqlər son illərdə ATU HİK-in gördüyü təqdirəlayiq işlərdən söhbət açıblar.

Professor G. Gəraybəyli son illər ATU-nun Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin bir çox istiqamətlərdə uğurlu fəaliyyətini təqdir etdiyini bildirib. Amma bəzi problemlərin hələ də qaldığını və Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin onları universitetin rəhbərliyi ilə birgə aradan qaldıracağını diqqətə çatdırıb. Rektor, həmçinin tələbələrin yataqxana ilə təmin olunması məsələsinə də toxunub: "İstər yerli, istərsə də xarici tələbələr otaqlarla təmin olunurlar. Maddi-texniki tərəfdən müəyyən məsələlərdə irəliləyişlərimiz olsa da, tələbələrimizin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələrinin təşkilinə, onlarla söhbətlərin və məsləhətləşmələrin aparılmasına ehtiyac var. Çıxışlar zamanı da səsləndi ki, hər

bir yataqxanada Yataqxana Şurası fəaliyyət göstərir. Şuraların fəaliyyətini bir qədər də aktivləşdirməyi məsləhət görürdüm".

Rektor tələbələrin yaşadığı yataqxanaların maddi-texniki və təchizat vəziyyətini yaxşılaşdırmaq istiqamətində lazımi işlərin görüldüyünü, 3 saylı yataqxananın əsaslı təmir olunması barədə qərar verildiyini qeyd edib. Universitetin rəhbəri "Təbib" istirahət mərkəzində son illər aparılan abadlıq-quruculuq işlərindən söhbət açaraq, düşərgədə əvvəllər mövcud olan qazla təminat probleminin artıq aradan qaldırıldığını da diqqətə çatdırıb. O, universitet əməkdaşlarının və tələbələrin qış mövsümündə həftəsonları istirahət etmələri üçün burada idman zalları, qapalı hovuz və s. yaradılmasının vacibliyini də vurğulayıb.

Professor G. Gəraybəyli Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin nizam-intizamla bağlı kafedralarda apardığı yoxlamaların effektivliyinə də münasibətini bildirib. Bu cür yoxlamaların davamlı olacağını qeyd edərək, bəzi əməkdaşların gizli şəkildə, universitet rəhbərliyinin icazəsi olmadan kənarda fəaliyyət göstərdiklərini nəzərə çatdırıb, bu cür nöqsanlara yol verən əməkdaşların cəzalandırılacağı barədə xəbərdarlıq edib.

Bundan sonra gündəlikdəki digər məsələlərin müzakirəsinə başlanılıb. Yusif Kərimovu Farmakoqnoziya kafedrasının məsləhətçi professoru vəzifəsinə seçən, tədris prosesində dəyişikliklər edilməsinə, professor-müəllim, tədris-köməkçi, mühəndis-texniki heyətin və inzibati-təsərrüfat işçilərinin, "Təbib" qəzeti redaksiyasında çalışan əməkdaşların sosial müdafiəsinin və maddi rifah halının daha da gücləndirilməsi, tədris məşğələlərinin aparılmasına cəlb olunmuş işçilərin əməyinin saat-hesabı ödənilməsi məbləğlərinin artırılmasına razılıq verən Böyük Elmi Şura, elmlər doktoru işlərinin mövzusunun və elmi məsləhətçilərinin, elmi adları təsdiqləməklə öz işini yekunlaşdırıb.

Arif MƏMMƏDLİ

Azərbaycan Tibb Universiteti 2021-ci ildə

“Universitetimiz 2021-ci ildə bir çox nailiyyətlər əldə edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Tibb Universitetinin 90 illik yubileyi münasibəti ilə ölkəmizdə tibb elminin və təhsilinin inkişafında xidmətlərinə görə universitetin bir qrup əməkdaşına fəxri adların verilməsi barədə sərəncam imzalayıb. ATU-nun 3 əməkdaşına “Əməkdar elm xadimi”, 4 əməkdaşına “Əməkdar müəllim”, 4 əməkdaşına isə “Əməkdar həkim” fəxri adları verilib.

Ölkə başçısının digər sərəncamı ilə universitetin 10 əməkdaşı “Tərəqqi” medalına layiq görülüb.

Həmçinin 90 illik yubileyə əlaqədar ATU-nun fərqlənən əməkdaşları Səhiyyə Nazirliyinin “Səhiyyə əlaçısı” döş nişanı və “Fəxri fərmanı” ilə təltif ediliblər.

Vətən müharibəsi zamanı universitetimizin əməkdaşları, o cümlədən Hərbi tibb fakültəsinin şəxsi heyəti, müəllimləri, rezidentləri, kursant və feldşerləri qələbənin qazanılması üçün ön və arxa cəbhədə var gücləri ilə çalışıblar. Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, Hərbi tibb fakültəsinin reisi, tibb xidməti polkovniki Çingiz Əlləzov Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Günü ərəfəsində “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilib. ATU-nun 30 nəfər tələbəsi Vətən müharibəsi, Tovuz hadisələri, pandemiyaya qarşı mübarizədə fəal iştiraklarına və ümumi fəaliyyətlərinə görə mükafatlandırılıblar.

Bu fikirləri ATU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, dosent Rauf Bəylərov yola salmaqda olduğumuz 2021-ci ilin yekunları haqda danışarkən deyib. O, Azərbaycan Tibb Universitetinin fəaliyyətinin təkcə fərdi nailiyyətlərlə məhdudlaşmadığını da bildirib:

- İlk dəfə olaraq SCImago beynəlxalq reyting qrupuna daxil edilən universitetimiz 2021-ci ildə ümumi göstəriciyə görə dünyanın 7533 universiteti arasında 899-cu yeri tutub. Tədqiqat göstəricilərinə görə, ATU-nun reytingi 529-cu yerdən 517-ci yerə yüksəlib ki, bu da universitetimizin

Elmi işlər üzrə prorektor, dosent Rauf Bəylərov başa vurduğumuz ili uğurlu hesab edir

tetimizin əməkdaşları tərəfindən Web of Science, Scopus və s. nəşriyyat bazalarına daxil olan jurnallarda çap olunmuş məqalələrin sayının artması ilə əlaqədardır.

Dünya tibb müəssisələri arasında Azərbaycan Tibb Universiteti 920-ci, Şərqi Avropada 170-ci, Azərbaycanda isə 1-ci yeri tutur.

Universitetimizin ən mühüm uğurlarından biri də tədris proqramlarının beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi məqsədi ilə Qazaxıstanın Akkreditasiya və Reyting üzrə Müstəqil Agentliyi (Independent Agency For Accreditation and Rating - IAAR) ilə müqavilə imzalamasıdır. Müqavilə ATU-nun tədris proqramlarının beynəlxalq akkreditasiyadan keçirilməsini nəzərdə tutur. Bu isə diplomların dünyada tanınma coğrafiyasının genişləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlardan biridir. Hesabat ilində ilk dəfə olaraq ATU-nun adı mərkəzi İngiltərədə yerləşən Qlobal Xəstəliklər Reyesterinə daxil edilib. Bu reyesterdə 50 inkişaf etmiş dövlətdə bariatrik cərrahiyyə sahəsində aparılan əməliyyatların, qeydə alınan və müalicə edilən xəstəliklərin dəqiq sayı və dürüstlük əmsali əks olunur.

Universitetimizin tələbələri arasında gənc tədqiqatçılar da çoxdur. Onlar dünyada baş verən yenilikləri maraqla izləyir, Tələbə Elmi Cəmiyyətinin xətti ilə yerli və beynəlxalq konfranslarda mütəmadi olaraq çıxış edirlər.

- Səhiyyə sisteminin əsas funksiyası əhalinin bütün kateqoriyalarına keyfiyyətli tibbi yardım göstərməkdir. Bu baxımdan, böyük elmi potensialı olan Tibb Universitetinin əməkdaşlarının fəaliyyətini necə qiymətləndirmək olar?

- Öminliklə deyə bilərəm ki, əməkdaşlarımızın fəaliyyəti çoxsahəli və uğurludur. Əsas diqqət ilk növbədə səhiyyənin aktual problemlərinə yönəldilib. Belə ki, ATU-nun klinikaları pandemiya müddətində koronaviruslu xəstələri qəbul edib, 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə isə ön cəbhədə döyüş zamanı yaralanmış hərbiçilərimizin müalicə və reabilitasiyası ilə məşğul olublar. Tədris Cərrahiyyə Klinikasının oftalmologiya şöbəsinin həkimləri Vətən müharibəsinin ilk günündən səfərbər olunub, 118 yaralının gözündə cərrahiyyə əməliyyatı aparılıb. Qulaq, burun və boğaz kafedrasının əməkdaşları 100-ə qədər xəstəyə qulağın akustik və barotravması ilə bağlı yardım göstərilib. Ümumiyyətlə, Qulaq-burun-boğaz üzvlərinin yaralanmasına görə xəstələr üzərində 20 rekonstruktiv əməliyyat, audioloji diaqnostika və müalicə tədbirləri aparılıb. Uşaq cərrahlığı kafedrasının əməkdaşları Heydər Əliyev Fondu və Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən göndərilən müxtəlif cərrahi xəstəlikləri olan çoxsaylı xəstələrə cərrahi müdaxilə ediblər.

Bundan əlavə, ayrı-ayrı kafedraların əməkdaşları yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrdə müxtəlif mövzular üzrə təqdimat, tələbələrin və rezidentlərin elmi-tədqiqat işlərinə cəlb edilməsi istiqamətində xüsusi fəallıq göstərilib. 2021-ci ildə elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri 18 metodik ədəbiyyatda, 4 Azərbaycan və 4 Avrasiya patentində öz əksini tapıb.

- ATU-nun beynəlxalq elmi əlaqələri hansı səviyyədədir? Nəticələr sizi qane edirmi?

- ATU-nun fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərindən biri də beynəlxalq

əlaqələrin genişləndirilməsidir. Hazırda dünyanın 90-a yaxın elm və təhsil qurumları ilə müəllim və tələbələrin mübadiləsi, müştərek elmi araşdırmaları əhatə edən əməkdaşlıq əlaqələrimiz var.

Sitologiya, embriologiya və histologiya kafedrasının baş müəllimi, t.ü.f.d. Günel Əyyubova ABŞ Dövlət Departamenti və Beynəlxalq Təhsil İnstitutunun əməkdaşlığı ilə həyata keçirilən Fulbright qrantının Azərbaycan üzrə qalibi olub.

Türkdilli ölkələri əhatə edən Mövlana mübadilə proqramı üzrə Türkiyənin beş universiteti ilə müqavilə imzalanıb. Məqsəd Türkiyə və digər xarici ölkələrin qabaqcıl universitetləri ilə əməkdaşlığı dərinləşdirmək, magistr və rezidentlər arasında qarşılıqlı mübadilə aparmaq, təhsil proqramlarını bir-birinə uyğunlaşdırmaqdır.

Son illər ərzində ATU-nun beynəlxalq əlaqələri daha da genişləniib, qardaş Türkiyənin onlarla universiteti ilə ikitərəfli memorandumlar imzalanıb. Sənədlərdə qarşılıqlı layihələr, tələbə mübadilə proqramında iştirak, beynəlxalq standartlara uyğun tədrisin təmin olunması üçün müştərek təlimlərin təşkili və digər məsələlərlə bağlı fəaliyyətlər nəzərdə tutulub.

İran, Pakistan, Almaniya, Polşa, Çex və Böyük Britaniyadan gələn nümayəndə heyətləri ilə görüşlərdə də tibb təhsili sahəsində tətbiq olunan yeniliklər, rezidentlər üçün nəzərdə tutulmuş ikitillik proqram müzakirə olunub.

Azərbaycana birgə yardım təşkilatının (UAFA) ölkəmizdəki direktoru Qven Börçelin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti də ATU-da olub. Xatırladaq ki, UAFA 23 il ərzində həm Azərbaycanın daxilində, həm də beynəlxalq sosial siyasətdə uşaqların, xüsusən də əlilliyi olan uşaqların sağlamlıq və təhsil məsələlərinə diqqət yetirən qurum kimi formalaşmış.

Bütün bunları nəzərə alaraq, nəticələri qaneedici sayı bilirik. Amma bu istiqamətdə qarşıdakı illərdə görəcəyimiz işlər də az deyil.

“Təlimçilərin təlimi” keçirilib

Dosent Samir Cavadov: Yeni fənlərin tədrisi üçün müəllimlərin özlərinin təlimə cəlb olunmasına ehtiyac yaranıb

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının və Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi ilə “Təlimçilərin təlimi” layihəsi çərçivəsində ATU-da silsilə təlimlər keçirilib. Növbəti təlimlərdə “COVID-19 xəstələrinin stasionarda idarə olunması”, “BLS-Təməl həyat dəstəyi”, “COVID-19 vaksinasıyası” və digər mövzular əhatə olunub. Poliklinika şəraitində yaradılmış otaqlarda tələbələrin iştirakı ilə mulyajlar üzərində tibbi prosedurlar icra edilib. Eyni zamanda yaşam dəstəyi və vaksinasıya prosesi ilə bağlı məlumatlar verilib.

Təlimlərin gedişini izləyən ATU-nun Tədris və təhsildə keyfiyyət təminatı şöbəsinin müdiri, dosent Samir Cavadov 2020-ci ildə universitetdə ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının dəyişdirildiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, bu dəyişikliklər ölkə başçısının 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqəbətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq həyata keçirilir: “Proqramlarımız bir çox qabaqcıl xarici universitetlərin, o

cümlədən Türkiyə universitetlərinin proqramlarına uyğunlaşdırılıb. İndiyədək bizdə tədris olunmayan fənlər proqrama daxil edilib. Bu fənlərdən biri də klinik bacarıqlar fənnidir ki, onun tədrisi üçün müəllimlərin özlərinin təlimə cəlb olunmasına ehtiyac yaranıb. Bu səbəbdən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının və Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi ilə ATU-da da “Təlimçilərin təlimi” layihəsinin həyata keçirilməsinə başlanıldı.”

S.Cavadov qeyd edib ki, əsas hədəflərdən biri başlanan prosesin davamlılığına nail olmaq idi: “Çünki

tibb sahəsi nəinki gündəlik, hətta hər saat yenilənən, dəyişən bir sahədir. Bu dəyişikliyə uyğunlaşmaq üçün yeniliklərin vaxtında müəllimlərə çatdırılmasına zərurət vardı. Buna görə də rektorumuz, professor Gəray Gəraybəylinin tövsiyəsi və elmi şuranın qərarı ilə təlim mərkəzi yaradılıb. Məqsəd tələbələrə praktik vərdişləri aşılamaq, klinik fənlərə keçid etdikdə, onların asanlıqla xəstələrin müayinəsinə cəlb edilməsinə nail olmaqdır.”

Təlim mərkəzində həm də müəllimlərin pedaqoji yönümdən öz peşəkarlıqlarını artırdığını vurğulayan

S.Cavadov, bu məqsədlə təlimçilərin hazırlandığını deyib: “Türkiyədən dəvət olunmuş tibb təhsili üzrə mütəxəssislərin köməyi ilə bir qrup müəllimdən ibarət təlimçilər hazırlanıb ki, bir müddət sonra onlar da digər kafedralar üzrə müəllimlərə təlim verərək prosesi irəli aparacaqlar”.

Bu təlimlərdə Türkiyənin Ege Universitetinin Tibb fakültəsinin Tibb təhsili kafedrasının müdiri, professor Xalil İbrahim Durak başda olmaqla qardaş ölkənin müxtəlif universitetlərindən gələn müəllimlər də yaxından iştirak ediblər. Təlimlərə qatılan Hacettepe Universitetinin Tibb fakültəsinin Tibb təhsili kafedrasının professoru, dr. Sevgi Turan, Ege Universitetinin dosenti, dr. Nilufer Demiral Yılmaz, On Dokuz Mayıs Universitetinin dosenti, dr. Özlem Midik, Dokuz Eylül Universitetinin dosenti, dr. Fatma Vural fənlərin tədrisi, klinik bacarığın öyrədilməsi, ölçmə-dəyərləndirmə və s. məsələləri şərh edərək, bu sahədə çalışan müəllimlərə işlərini qurmaları üçün dəyərli məsləhətlər veriblər.

Təlimlərdən ATU-nun yuxarı kurs tələbələri də faydalanıblar.

Qeyd edək ki, təlim zamanı video-çəkilişlər aparılır və bir gün sonra təlimçilərin tədrisi necə təşkil etməsi, çatışmazlıqlar və üstünlüklər müzakirə olunur.

Müsaibimiz ATU-nun Onkoloji Klinikasının müalicə işləri üzrə direktor müavini, Süd vəzi cərrahiyəsi şöbəsinin müdiri, dosent Nigar Mehdiyevadır.

- Nigar xanım, ilk olaraq klinikanın maddi-texniki bazası, həkim personalı və xəstələrə göstərilən tibbi xidmətlər haqqında qısa məlumat verməyinizi xahiş edərlik.

- Bildiyiniz kimi, klinikamız 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayıb. ATU-nun Onkologiya kafedrasının klinik bazasıdır. Gələcəyin onkoloqlarını yetişdirən klinikada bütün sahələr üzrə mütəxəs-

sində süd vəzi xərçənginin cərrahi müalicəsi, o cümlədən geniş spektrdə orqansaxlayıcı və rekonstruktiv əməliyyatlar icra edilir. Süd vəzi xərçənginin ildən-ildə artmağına baxmayaraq, onun müalicəsində çox böyük nailiyyətlər əldə olunub. Əvvəllər standart sayılan radikal mastektomiya əməliyyatı son dövrlərdə kiçik həcmli əməliyyatlarla əvəz edilir.

- Erkən və adekvat diaqnostika istənilən xəstəlikdə, xüsusən də onkoloji xəstəlik zamanı çox mühüm rol oynayır. Xəstəlik nə qədər erkən müəyyən edilərsə, onun müalicəsi də bir o qədər uğurlu olar. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, mövcud diaqnostik vasitələrimiz apardığımız müalicəyə uyğundur. Ən son nəsil aparatlarla təchiz edilmiş laboratoriyalarımız üçün daim yeni reaktivlər alınır. Morfoloji müayinələrdə reaktivlərin ən müasir növləri də əlçatandır. Süd vəzi xərçənginin erkən diaqnostika-

lər. Bununla belə, klinikamız pandemiya dövründə bağlanmadı. Kimyəvi dərman terapiyası, planlı cərrahi müdaxilələr protokollar üzrə aparılırdı.

Amma yoluxmanın qarşısını almaq üçün bütün tədbirlər görülmüşdü. Bu müddətdə sosial məsafənin gözlənilməsinə, qoruyucu vasitələrdən istifadəyə və klinikaya xəstə axınının tənzimlənməsinə xüsusi fikir verdik. Elə indi də xəstələr arasında hər hansı şübhəli simptomlar müşahidə edilərsə, dərhal yoxlanılır. Infeksiyaya yoluxan şəxs təcili

bu xeyriyyəçilikdən xəstələrimiz yararlanırlar.

Eləcə də klinikamızın həkimləri vaxtaşırı rayonlara, kəndlərə işgüzar səfərlər edir, ən geniş yayılmış patologiyalar üzrə təmənnasız olaraq xəstələrin skriningini aparırlar.

- Nigar xanım, Onkoloji Klinikanın Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailələri və qazilərə bağlı fəaliyyəti haqda nə deyə bilərsiniz?

- Bu istiqamətdə mütəmadi tədbirlərimiz olur. Noyabrın 5-də klinikamız Salyan rayon Mərkəzi

ATU-nun Onkoloji Klinikasında müayinə və müalicə üçün hər cür şərait var

Nigar Mehdiyeva: Bədxassəli şişlərin erkən mərhələdə aşkar edilməsi müalicənin effektivliyini artırır

sında ilk, mühüm rol oynayan skrining metodu asan, rahat, az vaxt aparan, amma maksimal informasiya verən mammoqrafiya metodudur.

Ümumdünya statistikasına görə, son illərdə bədxassəli şişlərlə xəstələnmə və ölüm göstəriciləri sürətlə artır. Nəzərə çarpan artım süd vəzi, ağciyər, kardioezofageal və yoğun bağırsaq, ginekoloji orqanların xərçəngi göstəricilərində müşahidə edilir. Qadınlar arasında ən geniş yayılan xəstəlik süd vəzi xərçəngidir. Bədxassəli şişlərlə xəstələnmə kontingentində, təəssüf ki, cavılaşma gedir. İş təcrübəsində bu xəstəliklərə 20-25 yaşlarında, hətta nadir hallarda olsa da, 18 yaşında da rast gəlik. Bu fakt da onkoloji xəstələrin müalicəsində yeni yolların tədqiqini tələb edir.

- Yuxarı kurs tələbələrini praktik dərslərin və rezidentlərlə işin səviyyəsi necədir?

- Bizim kafedrada müalicə-profilaktika fakültələrinin V-VI, stomatologiya və hərbi tibb fakültələrinin V kurs tələbələri tədris alır. Mövcud şəraitə görə, bir il ərzində onlara onlayn dərslər keçdik, müəhazirələr oxuduq. İndi isə ənənəvi əyani tədris bərpa olunub. Tələbələr aktiv olaraq Tələbə Elmi Cəmiyyətinin işində iştirak edir, məruzələrlə çıxış edir, məqalələr yazırlar. Eyni zamanda hər il kafedramıza rezidentlər gələrək ayrı-ayrı şöbələrdə rotasiya keçir, seçdikləri ixtisas üzrə klinik bacarıqlarını yüksəldirlər. Bütün gənc mütəxəssislərimiz seçdiyi müəyyən bir istiqamət üzrə elmi-tədqiqat işi aparıb uğurla müdafiə edirlər.

- Pandemiyanın klinikanın fəaliyyətinə mənfi təsiri varmı? Onkoloji xəstələr koronavirusa yoluxmaq baxımından risk qrupuna daxilidirmi və hansı qoruyucu tədbirlər görülür?

- Təbii ki, onkoloji xəstələr immuniteti zəif olan xəstələrdir. Onların müxtəlif infeksiyalara, o cümlədən COVID-19-a yoluxma ehtimalı yüksəkdir və əksər hallarda sağlam insanlara nisbətən bu infeksiyanı daha ağır keçirir-

eve buraxılır, onunla təmasda olanları karantinə götürmək üçün müvafiq qurumlara müraciət olunur.

- Bədxassəli şiş xofunu yaşıyan insanlara nə tövsiyə edərdiniz?

- Bir onkoloq kimi insanlarımızı bəzi patologiyalara qarşı ayıq-sayıq olmağa çağırıram. Üzümü gənc həkimlərə tutub deyirəm ki, insanların həyatı çox vaxt sizin ilk istiqamətləndirmənizdən, düzgün şübhələrinizdən asılıdır. Ona görə də mütəxəssislər öz üzərlərində işləməlidir. Belə insanlara tövsiyəm isə odur ki, bədxassəli şiş diaqnozundan qorxmasınlar. Əksinə, qorxu hissəsinə qalib gəlmək, sadə müayinə vasitələrindən vaxtında istifadə etmək lazımdır. Televiziya, eləcə də digər kütləvi informasiya vasitələrində geniş surətdə maarifləndirmə işinin aparılması da çox vacibdir. Hər kəsin xalq arasında geniş yayılmış onkoloji xəstəliklər haqqında ümumi bir təsəvvürü olmalıdır. Bir daha təkrar edirəm ki, vaxtında həkim müayinəsi olmadan keçmək sağlamanın əsas şərtlərindəndir. Erkən mərhələdə bədxassəli şişlərin aşkar edilməsi müalicənin effektivini artırır. Eyni zamanda aparılan əməliyyatlar da uğurla nəticələnir. 15-20 il bundan əvvəl əməliyyat olunmuş xəstələr var ki, indi də yaşayırlar.

Onu da deyim ki, klinikamızda vaxtaşırı xeyriyyə tədbirləri keçirilir. Məlumdur ki, süd vəzi götürülmüş qadınlar psixoloji cəhətdən həssas kontingentdir. Onların ən azı zahiri görünüşlərinin standart olması gündəlik həyatları üçün çox önəmlidir. Bəzi hallarda protezlər əldə etməyə imkan olmur və ya uyğun olan süd vəzi protezləri tapılmaz. Bu problem həllində xoşməramlı iş adamları köməyimizə çatır, xəstələrə tam ölçülmüş yüksək keyfiyyətli protezlər paylayırlar. Özü də bu cür xeyriyyə tədbirləri tamamilə anonimdir. Yeni həmin xeyriyyəçilər adlarının çəkilməsini istəmərlər. Protezlərin qoyulmasında birbaşa iştirak edən 1-2 həkimdən başqa onları heç kim tanımır. O insanların kimliyini biz də bilmirik. Əsas odur ki,

Xəstəxanası ilə birgə 8 Noyabr Zəfər Gününə həsr edilmiş böyük xeyriyyə tədbiri keçirdi. Şəhid və qazi ailələrinin müayinəsi aksiyasında Onkoloji Klinikada və Bakı şəhərinin digər xəstəxanalarında çalışan 18 ixtisas üzrə 25 həkim iştirak etdi və 149 nəfərin müayinəsi aparıldı. Aksiyada Salyan rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Sevindik Hətəmov və Milli Məclisin deputatı Jalə Əhmədova da iştirak edirdilər. Bakı şəhərindən gedən həkim briqadası müxtəlif tərkibli 38 növ olmaqla 150 xəstəni təmin edəcək dərman preparatları, portativ EXO, USM cihazları, spirometriya və referaktometriya avadanlıqları ilə şəhid və qazi ailələrinin müayinə və müalicəsini təmin etdi. Həmçinin əməliyyata ehtiyacı olan xəstələrin ATU-nun Onkoloji Klinikasında əməliyyat olunmaları ilə bağlı tədbirlər görüldü.

Noyabrın 28-də isə yenə bizim klinikanın və Qusar rayon Oki Klinikasının birgə təşəbbüsü ilə daha bir aksiya baş tutdu. Bakı şəhərinin müxtəlif klinikalarında çalışan 18 ixtisas üzrə 32 könnüllü həkimin iştirakı ilə 200-dən artıq şəhid və qazi ailələrinin müayinəsi həyata keçirildi. Aksiya zamanı Oki Klinikasında KT, MRT, USM müayinələri, laborator müayinələr olunmaqla yanaşı, müalicəyə ehtiyacı olan xəstələr həkimlər tərəfindən 65 adda müxtəlif qrupda dərman preparatları ilə təmin edildilər. Həmçinin müxtəlif sahələr üzrə cərrahi əməliyyata ehtiyacı olan xəstələrin tam ödənişsiz əməliyyat olunması üçün qeydiyyatları aparıldı.

Bu cür aksiyaların davamlı olmasını nəzərdə tutmuşuq və növbəti xeyriyyə aksiyasını Beyləqan şəhərində keçirməyi planlaşdırırıq.

Vətənə canını fəda edən şəhidlərimizin ailə üzvlərinə, öz sağlamlılıqlarını qurban verən qazilərimizə, müharibənin dəhşətlərini gören müharibə iştirakçılarına bacardığımız qədər dəstək ola bilmək bizim üçün böyük şərəfdir.

A.KAMRANOĞLU

sislər çalışır. Burada həm kafedra işçiləri, həm də 160-a yaxın sırf klinika personalı xəstələrə tibbi xidmət göstərir. Bu xidmət sahələrinə stasionar şöbələr, poliklinika-diaqnostika şöbəsi, laboratoriyalar daxildir. Klinikamızda onkoloji xəstələrin müayinəsi və müalicəsi üçün əlverişli şərait mövcuddur. Rentgenoloji, kompüter tomoqrafiyası, mammoqrafiya, endoskopiya, kardiografiya, ultrasəs müayinələri ilə yanaşı, patomorfoloji laboratoriyada ən müasir aparatların köməyi ilə sitoloji, histoloji və immunohistokimyəvi müayinələr də yüksək səviyyədə aparılır.

- Klinikanın şöbələr üzrə işi necə tənzimlənir və hansı şöbəyə müraciətlər daha çoxdur? Cərrahi əməliyyatların gedişi barədə nə deyərdiniz?

- Klinikamızda demək olar ki, bütün sahələr üzrə xəstələrin stasionar, ambulator müalicə və müşahidəsi aparılır. Müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş 4 əməliyyat otağımızda hər sahəyə uyğun əməliyyatlar icra olunur. Torako-abdominal şöbədə ağciyər, qida borusu, mədə, yoğun bağırsaq, qaraciyər və mədəaltı vəzində müxtəlif həcmli mürəkkəb cərrahi əməliyyatlar aparılır. Şöbənin əməkdaşları professor Ramiz Bayramovun rəhbərliyi altında daim öz üzərində işləyir, ən müasir standartlara uyğun diaqnostika və müalicə metodlarına yiyələnirlər.

Ginekoloji şöbədə doktor Lalə Məmmədovanın nəzarəti ilə kiçik çanaq boşluğu orqanlarının bədən və xoşxassəli şişlərinə görə laparotomik və laparoskopik üsulla cərrahi müdaxilələr həyata keçirilir.

Süd vəzi onkologiyası şöbə-

Baş-boyun şöbəsində professor Namiq Əmirəliyev və başqaları tərəfindən qırtlaq və qalxanvari vəzin xərçənginə görə əməliyyatlar və protezləşdirmə uğurla aparılır.

Mütəxəssislərimiz respublikamızda bu əməliyyatları ilk aparanlardandır. Qırtlaq xərçəngi əməliyyatlarından sonra səs protezlərinin qoyulması da icra edilir. Klinikamızın direktoru, akademik Əhliman Əmiraslanov ölkəmizdə dayaq-hərəkət sistemi şişlərinin müalicəsinin banilərindən biridir. Onun tələbələrindən olan dosent Elnur İbrahimov Dayaq-hərəkət sistemi cərrahiyəsi şöbəsinə rəhbərlik edir. Hal-hazırda klinikamızda sümük şişlərinə görə müxtəlif həcmli rezeksiya və endoprotezləşdirmə, ətrafların amputasiya və ekzartikulyasiyaları, çanaq sümüklərinin rezeksiyaları uğurla həyata keçirilir.

Ambulator-diaqnostika şöbəsinin işinə dosent Tamara Quliyeva nəzarət edir. Cərrahi və konservativ müalicənin düzgün təyin edilməsi üçün bir neçə USM, mammoqrafiya, kompüter tomoqrafiyası, rentgenoloji kabinetlər, klinik və biokimyəvi laboratoriya mövcuddur.

Dosent Elçin Hüseynovun rəhbərlik etdiyi Kimyəvi dərman terapiyası şöbəsində bədxassəli şişlərin ən müasir beynəlxalq protokollara uyğun kimyəvi dərman müalicəsi aparılır. Bunun üçün tələb olunan preparatların böyük qismi dövlətimiz tərəfindən verilir.

- Dəqiq diaqnoz qoyulması üçün klinikanın nəzdində fəaliyyət göstərən laboratoriyaların rolunu necə qiymətləndirmək olar?

Könüllü Həkimlər Assosiasiyasının tələbə təşkilatı yaradılıb

Təcrübəli həkimlərlə əlaqədə olmaq tələbələrə çox şey qazandıracaq

Azərbaycan Könüllü Həkimlər Assosiasiyasının (AKHA) tələbə təşkilatı yaradılıb. Bu münasibətlə Azərbaycan Tibb Universitetində (ATU) tədbir keçirilib. Stomatologiya fakültəsinin dekani, dosent Səid Əhmədov çıxış edərək tədbirin məramı barədə məlumat verib. O, Assosiasiyanın tələbə təşkilatının yaradılması münasibəti ilə tələbələri təbrik edib və onlara uğurlar arzulayıb.

AKHA-nın Regionlar üzrə koordinatoru Hüseyn Hüseynzadə çıxışında Vətən müharibəsi dövründə hərbiçilərlə yanaşı, həkimlərin də cəbhənin bütün istiqamətlərində fədakarlıq göstərdiklərini qeyd edib. Həkimlərin arasında könüllü xidmət göstərənlərin kifayət qədər olduğunu bildirib: "Könüllülər çoxsaylı yaralıları tibbi xidmət göstərərək onları həyata qaytarıb. AKHA-nın sədri Oqtay müəllimin rəhbərliyi ilə biz işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tibbi xidmət göstərdik. Vətən müharibəsi dövründə həkimlərimiz arasında da şəhidlərimiz oldu".

Şəhidlərin ruhu bir dəqiqəlik sü-

kutla yad edildikdən sonra AKHA-nın sədri Oqtay Mehdiyevə söz verilib. Sədr işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həkimlərin hərbiçilərə göstərdiyi tibbi yardımlardan, müharibədən sonra ərazilərdə tibbi xidmətin təşkilindən geniş söhbət açıb: "Vətən torpağının azadlığı uğrunda canlarından keçən igid oğullarımızın əbədi xatirəsi xalqımızın qəlbində daima yaşayacaq, onlar hər zaman hörmətlə, ehtiramla xatırlanacaqlar. Bizim Assosiasiyanın xidməti 3 mərhələ-

dən ibarət olub. 1-ci mərhələ Vətən müharibəsi zamanı başlayıb. 2-ci mərhələ müharibə bitəndən sonra olub. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə tibbi xidməti təşkil etmişik. 3-cü mərhələmiz isə regionlarda şəhid və qazi ailələrinə təmənnasız tibb xidmət göstərməyimizdir. Hansı ki, bu gün də davam edir və bu iş gələcəkdə də davam edəcək.

Müharibənin ilk günlərindən həkimlərimiz könüllü olaraq ön cəbhədə olub, Naftalan Hospitalı, Füzuli

Diaqnostika Mərkəzi, Füzuli Mərkəzi Xəstəxanası, Ağcabədi Xəstəxanasında və həmçinin Gəncədə yerləşən hospitallarda yaralıları tibbi yardım göstərirlər. Onlar arasında Tibb Universitetinin kifayət qədər yuxarı kurs tələbələri də olub. Könüllü mərhələli şəkildə tibbi yardımın təşkilində fəal iştirak edib: ilk yardım, tibbi yardım, xüsusi ixtisaslaşmış həkim yardımlarında fədakarlıqlarını əsirgəməyiblər".

O.Mehdiyev stomatoloqların müharibə zamanı fəaliyyəti və işğaldan azad olunmuş ərazilərdə təşkil etdikləri stomatoloji xidmətdən söhbət açıb. O, təcrübəli həkimlərlə əlaqədə olan tələbələrin onlardan çox şey əxz edəcəklərinə əminliyini bildirib. Sədr müharibə dövründə yaralıları könüllülərin necə xidmət göstərməsi ilə bağlı videogörüntüləri nümayiş etdirib. Burada yaralıları vətənpərvərlik hissinin və əhval-ruhiyyənin yüksək olduğunu göstərən kadrlar da öz əksini tapıb. Kadrlarda xanəndə Məbud Əhmədovun Vətən sevgisi isə xüsusi diqqət çəkib. O.Mehdiyev

həmin kadrların müharibə zamanı nümayişinin erməni ordusunda əhval-ruhiyyənin daha da aşağı düşməsinə səbəb olduğunu vurğulayıb.

Kadrlar nümayiş etdirildəndən sonra gözlənilmədən zaldan M.Əhmədovun ifası eşidilib. Onun canlı şəkildə ifa etdiyi "Qarabağ" mahnısı iştirakçıların alqışları ilə qarşılanıb.

Assosiasiyanın tələbə təşkilatının yaradıldığı elan edildikdən sonra təşkilatın sədri Anar Dünyamalıyev çıxış edib. O, Vətənimizin müdafiəsinə qalxanların qulluğunda durmaqdan, onlara tibbi xidmət göstərməkdən qürur duyduğunu bildirib. Müharibə zamanı ixtisaslı həkimlərin təcrübəsindən yararlanma bildiklərini, cəbhədə xeyli dostlar qazandıqlarını vurğulayıb. A.Dünyamalıyev qarşıda hələ xeyli işlər görülməsinə diqqət çəkərək tələbələri təşkilata üzv olmağa səsləyib.

Sonra Ağz və üz-çənə kafedrasının professoru Yunis Usubov, Azərbaycan İmplantoloq İctimai Birliyinin sədri Cəbbar Həsənov, AKHA-nın Beynəlxalq əlaqələr üzrə koordinatoru Sabrin Əzim, həkim İlham Qasımlı çıxış ediblər. Çıxışçılar istər müharibə dövründə, istərsə də müharibədən sonra həkimlərin və ATU-nun tələbələrinin fədakarlığından söhbət açıb, AKHA-nın tələbə təşkilatının yaranmasını təqdir ediblər.

Qabil ABDULLAYEV

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında bir "narkoz"la üç əməliyyat aparılıb

"Bu günlərdə bir nəfər qadın xəstəmizin üzərində üç əməliyyatı eyni vaxtda icra etdik. Belə ki, pasiyentimiz "düyünlü ür", sol tərəfli "paratiroid adonemasi" və həmçinin "öd daşı xəstəliyi" diaqnozu ilə bağlı bizə müraciət etmişdi. İlk öncə düynünün xoş və ya bədxassəli olmağını təyin etmək üçün biopsiya proseduru keçirildi. Aparılan müayinələr zamanı qalxan-

mir: "Bütün hallarda qalxanvari vəzidə simptomuz xoşxassəli düynünün olması cərrahiyyə müalicəsi üçün göstəriş sayılır. Lakin bəzi hallarda hətta xoşxassəli şişlər də cərrahiyyə yolu ilə müalicə olunmalıdır".

"Öd daşı xəstəliyi"nin yaranması və müalicəsindən bəhs edən cərrah vurğuladı ki, bu, əhali arasında ən çox rast gəlinən və qarın boşluğunda əməliyyata səbəb olan bir xəstəlikdir: "Bu xəstəliyə yaş artdıqca, adətən qadınlarda rast gəlinir. "Öd daşı xəstəliyi"nin laparoskopik cərrahiyyə metodu ilə aradan qaldırılması hazırda "qızıl standart" sayılır. Reabilitasiya, yaranın tez sağlması, xəstəxanada qalma müddətinin daha qısa və əməliyyat travmasının az olması bu metodun mühüm üstünlükləridir. Məhz buna görə də biz yalnız bir dəfə "narkoz"

vari vəzin sol payı biopsiya olunaraq cərrahi əməliyyat qərarı verildi. Daha sonra qadın intubasiya narkoz altında "sinir cihəzinin müşayiəti ilə total tiroidektomiya, sol yuxarı paratiroidektomiya və laparoskopik üsulla xolesistektomiya" əməliyyatı aparıldı".

Bunu ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının assistenti, tanınmış cərrah-endokrinoloq, t.ü.f.d. Azər Hümətov bu günlərdə Tədris Cərrahiyyə Klinikasında həyata keçirdiyi növbəti ağır əməliyyat haqqında məlumat verərək deyib. Mütəxəssisin sözlərinə görə, əgər biopsiya zamanı düynünün xoşxassəli olması təsdiq olunarsa, həkim-endokrinoloq xəstəyə lazım olan müalicə də təyin edə bilər. Lakin bir çox hallarda qalxanvari vəzidə yalnız belə düynünün olması heç bir xüsusi müalicə tələb et-

verməklə bu xəstənin üzərində eyni vaxtda hər üç əməliyyatı birgə həyata keçirməli olduq. Çünki həm də yuxarıda qeyd etdiyim kimi, bir "narkoz"la üç əməliyyatın aparılması xəstə üçün də az travma hesab olunur. Onu da qeyd edirəm ki, bu üç əməliyyatın eyni vaxtda aparılması tibbi ədəbiyyatda "simultant" əməliyyatı adlanır".

Xəstənin sağlqı durumu haqqında da məlumat verən həkim əlavə edib ki, pasiyent əvvəlcə bu əməliyyatdan qorxub, sonra həkimlər ona bunun daha əlverişli olduğunu başa salıb və o son anda razılışıb. Gərgin keçən əməliyyatın iki saat davam etdiyini deyən cərrah bildirib ki, hər üç əməliyyat sonda uğurla başa çatıb. Xəstənin vəziyyəti isə kafi qiymətləndirilib və bir gün sonra evə yazılıb.

M.ƏLƏKBƏRLİ

İstənilən dövlətin qarşısında duran çoxsaylı vəzifələr arasında ölkə əhalisinin təhlükəsiz ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatı məsələsi xüsusi yer tutur. Dünya əhalisinin artım tempini də nəzərə alsaq, ərzaq məhsulları istehsalında məhsuldarlığın artırılması məqsədilə mütəmadi olaraq elmi tədqiqatlar aparılmaqda, yeni texnika və texnologiyaların kənd təsərrüfatı istehsalına tətbiqi, innovasiyaların istehsal sahələrinə gətirilməsi problemin həllində əsas vasitə və alət kimi istifadə olunmaqdadır.

Əməkdaşımız qida təhlükəsizliyi ilə bağlı beynəlxalq tədbirdə iştirak edib

Bunlar arasında gen mühəndisliyi və genetik cəhətdən modifikasiya olunmuş mikro-organizmlərdən, müxtəlif kimyəvi preparatlarla, qida əlavələrindən, əvəzedicilərdən və s. istifadə hazırda geniş yayılıb. Təbii ki, bu vasitələr və elmi-texniki nailiyyətlər istehsal həcminin artırılmasında mühüm rol oynamaqla yanaşı, bəzən düzgün istifadə edilmədikdə qida sağlamlığı üçün müəyyən təhlükələr yaradır. Eyni zamanda, tələbatın artım tempi istehlak bazarında keyfiyyətsiz, insan sağlamlığı üçün təhlükə yarada biləcək ərzaq məhsullarının yer almasına da şərait yaradır.

Məhz bu kimi bəşəri problemlərin birgə həlli yollarının təbliği və təşviqi məqsədilə əməkdaşımız, Bioloji kimya kafedrası nəzdində elmi-tədqiqat laboratoriyasının kiçik elmi işçisi Hafiz Osmanov Azərbaycanı təmsil edən 8 nəfərdən ibarət heyət ilə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) Elm və Texnologiya komitəsi (COMSTECH), İƏT İqtisadi və Ticarət Əməkdaşlıq Daimi Komitəsi (COMCEC – İƏT-i təmsil edən dörd daimi komitədən biridir) və Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində yerləşən Orta Doğu Texniki Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə 30 noyabr - 2 dekabr 2021-ci il tarixində "Qida və Qida Təhlükəsizliyi üçün Yeni Yetiştirme Texnologiyaları" adlı təlim-seminarda iştirak edib. Seminarın gedişatında qida və qida təhlükəsizliyi, sgRNA dizayn və of-f-hədəflərin aradan qaldırılması, vektor konstruksiyası, promoterlər – terminatorlar, seçim markerləri, effektiv transformasiya üsulları, effektiv toxuma kulturası üsulları, vektorsuz gen redaktəsi, transgeniklərin seçilməsi, transgensiz gen redaktə edilmiş xəttin inkişafı, əsasnamə və qanunvericilik, kommersiya-

laşdırma, sosial-ictimai məsələlər kimi problemlər müzakirə olunub.

Buğda, düyü və kartof üçün genom redaktə vektorları və protokolları üzrə təlim ilə başlayan ilk açılış günü pakistanlı prof. dr. Şahid Mansur və Türkiyənin bu sahədə aparıcı mütəxəssislərindən olan ODTU əməkdaşı dr. Emre Aksoy, eləcə də ODTU-nun prorektoru prof. dr. Mehmet Zeyrek qonaqları salamlayaraq təlimi açıq elan edib. Daha sonra Pakistanın Türkiyədəki səfiri Muhammad Syrus Sajjad Qazi, COMSTECH-in baş koordinatoru, prof. dr. Muhammad Iqbal Choudhary, İOFS-in Proqramlar və layihələr ofisinin direktoru, prof. dr. İsmail Abdelhamid və COMCEC-in baş direktoru Fatih Ünlü nitq söyləyiblər. Sonrakı gün "Yeni bitki sortlarının kommersiyalaşdırılması və ərzaq bitkiləri üzrə elit genofonda daxil edilməsi üçün yol xəritəsinin hazırlanması"na dair seminar dünyanın müxtəlif ölkələrindən gəlmiş mütəxəssislərin müzakirəsinə verilib. Tədbirdə Azərbaycanı təmsil edən AMEA-nın Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun əməkdaşları - institutun icraçı direktoru, b.ü.f.d. Ələmdar Məmmədov, "Proteomiks" beynəlxalq laboratoriyasının müdiri, b.ü.f.d. İsmayıl Zülfüqarov, aparıcı elmi işçi, b.e.d. Şahniyar Bayramov, əməkdaşlar Lalə Aydınli və Turanə İsgəndərova, eləcə də "Nərgiz" klinikasının baş həkimi Məlahət Qəhrəmanova və həkim Humayət Rüstəmovla elmi məruzə ilə çıxış edib, müzakirələrə aktiv qoşulublar.

Daha sonra qonaqlar Ankara şəhərində yerləşən Biotexnologiyalar Mərkəzi ilə yaxından tanış olublar. Sonda iştirakçılara sertifikatlar təqdim edilib.

Elmi konfransların əhatə dairəsi genişləndiriləcək

Dekabrın 22-də Türk Qaraciyər Vəqfi və Azərbaycan Tibb Universitetinin təşkilatçılığı ilə "Türkiyə-Azərbaycan müştərk hepatoloji kursu" onlayn elmi konfransı keçirilib.

Acibadəm Universitetinin Tibb fakültəsinin professoru Nurdan Tözün, Hacıtəpə Universitetinin Tibb fakültəsinin professoru Yusif Bayraktar və Azərbaycan Tibb Universitetinin I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, professor Nuru Bayramovun moderatorluğu ilə

baş tutan konfrans "Hepatobiliar xəstəliklərdə aktual məsələlər" mövzusunda həsr olunub.

Konfransda ABŞ-ın Con Hopkins Universitetinin, Türkiyənin bir sıra nüfuzlu universitetlərinin və o cümlədən ATU-nun tanınmış professor və əməkdaşlarının qaraciyərin üzvi xəstəliklərinin müalicəsinə dair apardıqları tədqiqatların nəticələri konfrans iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb.

ATU-nin I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının doktorantı Mehriban Hüseynovanın "Hepatosellulyar karsinoma: diaqnostika və müalicə yanaşması" mövzusunda çıxışı iştirakçılar tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Növbəti elmi konfransların əhatə dairəsinin daha da genişləndirilməsi - Avropa, ABŞ, Türkiyənin digər nüfuzlu universitetlərinin də iştirakına şərait yaradılması barədə qərar qəbul edilib.

Onlayn konfrans işini sual-cavab əsnasında başa çatdırıb.

Üç universitetin təşkilatçılığı ilə beynəlxalq konfrans keçirilib

Müxtəlif ölkələrdən olan alimlərin çıxışlarını tələbələr auditoriyalarda onlayn dinləyiblər

Dekabrın 20-də Azərbaycan Tibb Universiteti, Türkiyə Yeditepe Universiteti və Naxçıvan Dövlət Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə beynəlxalq onlayn konfrans keçirilib. Türkiyə, Amerika, İtaliya, Rusiya və Özbəkistanın tanınmış tibb mütəxəssislərinin iştirak etdiyi konfrans öz işinə Dövlət Himnimizin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Konfransın moderatorları Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri, Azərbaycan Endoskopik Laparoskopik Cərrahlar Cəmiyyətinin sədri, professor Müşfiq Həsənov, Türkiyə Yeditepe Universitetinin (TYU) Mama və ginekologiya kafedrasının müdiri, professor Erkut Attar, Naxçıvan Dövlət Universitetinin (NDU) Tibb fakültəsinin dekanı, dosent Elsevər Əsədov olublar. Konfrans giriş sözü ilə NDU-nun dosenti Elsevər Əsədov açıb. O, konfransın mahiyyəti barədə qısa məlumatla çıxış etdikdən sonra sözü NDU-nun rektoru, dosent Elbrus İsayevə verib. Rektor bildirib ki, beynəlxalq konfrans müasir tibbin ən aktual problemlərindən biri olan "Endometrioz – cərrahi müalicəsi və multidissiplinar problemlər" mövzusunda həsr olunub: "ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyliyə, universitetin əməkdaşlarına, professor-müəllim heyətinə təşəkkürümü bildirirəm ki, bu gün tibb elmi üçün aktual olan belə bir mövzuda beynəlxalq konfransın keçirilməsinə yaxından dəstək olublar. Konfransda NDU Tibb fakültəsinin və ATU-nun müəllim-tələbə heyəti ilə ya-

naşı, dünyanın bir sıra qabaqcıl dərnek sədrləri, bu sahədə uzun illər tədqiqatlar aparan tanınmış mütəxəssislər, həkimlər iştirak edirlər. Hesab edirəm ki, bu konfrans NDU-nun Tibb fakültəsində, eləcə də ATU-da təhsil alan tələbə və rezidentlər üçün çox əhəmiyyətli olacaq".

Sonra ATU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, dosent Rauf Bəylərov çıxış edib. O, bu tipli konfransların keçirilməsinin ölkəmizdə bir ənənəyə çevrildiyini qeyd edib: "Hər il Tibb Universiteti beynəlxalq konfrans və konqreslər keçirir. Bugünkü konfransa da silsilə tədbirlərin davamı kimi baxmaq olar. Burada iştirak edən tanınmış alimlər tibbin ciddi problemi olan endometrioz xəstəliyi, onun müasir diaqnostikası və cərrahi müalicə prinsipləri haqqında məruzələr edəcəklər. Bu, onu göstərir ki, dünyanın tibb mütəxəssisləri təbabətin qarşısında problem kimi duran bir çox xəstəliklərin həlli yolunda birgə fəaliyyət göstərirlər. Sevindirici haldır ki, Türkiyənin müxtəlif universitetləri ilə el-

mi-praktik səviyyədə sıx əməkdaşlığımız yaranıb. NDU ilə bu cür elmi konfransların təşkili tibbi kadrların yetişdirilməsində müstəsna rola malikdir. Universitetimizin rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin adından konfrans iştirakçılarına uğurlar arzulayıram".

Sonra konfransın mahiyyətinə uyğun olaraq məruzələr dinlənilib. Türk Ostomi Cərrahi Dərnəyinin sədri, professor Ömər Alabaz, Türkiyə Endoskopik Laparoskopik Cərrahi Dərnəyinin sədri, professor Rasim Gəncosmanoğlu, professor A.V.İşnevski adına Cərrahiyyə İnstitutunun cərrahiyyə şöbəsinin müdiri, professor Yuri Strakov, Daşkənd Pediatriya Tibb İnstitutunun Məməliq və ginekologiya kafedrasının müdiri, professor Caxongir Qurbanov, ABŞ-ın Mərkəzi Florida Universitetinin məməliq və ginekologiya sahəsi üzrə professoru Georgine Lamvu və başqalarının çıxışları maraqla qarşılanıb. Konfrans ATU-nun və NDU-nun rezident və tələbələri auditoriyalardan izləyiblər.

Oftalmoloqlar müharibə travmaları ilə bağlı bir araya gəlib

Azərbaycan Oftalmoloqlar Cəmiyyəti (AOC) "Müharibə zamanı görmə orqanının zədələnmələri və xüsusiyyətləri" mövzusunda vebinar təşkil edib. Vebinarıda AOC idarə heyətinin üzvləri və oftalmologiya sahəsində yüksək nailiyyətləri olan peşəkar mütəxəssislər, alimlər iştirak ediblər.

Onlayn toplantının işinə, həmçinin Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzindən, Azərbaycan Tibb Universitetinin Göz xəstəlikləri kafedrasından, müvafiq özəl və dövlət təşkilatlarından, regionlardan iştirakçılar qatılıb. Vebinarıda Türkiyədən professorlar və gənc oftalmoloqlar, tanınmış alimlər, o cümlədən Türk Oftalmoloji Dərnəyinin fəxri sədri dr. Sunay Duman, prof. Süleyman Kaynak və digər mütəxəssislər də fikirlərini bölüşüblər. T.e.d. Hicran Namazovanın moderatorluğu ilə keçirilən vebinarıda 5 məruzə dinlənilib.

AOC-un sədr müavini, t.ü.f.d. Yazgül Abdıyeva çıxışında 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı düşmənlə mübarizə aparan cəsur hərbiçilərimiz, həmin dövrdə terror hücumları nəticəsində xəsarət alan dinc sakinlərdən bəhs edib. Müharibə zamanı fədakarlıq nümayiş etdirən həkimlərin xidmətlərini də xatırladıb.

Daha sonra Türkiyədən prof. dr. Züleyha Yalnız Akkaya "Açıq Glob yaralanmaları", prof. dr. Uğur Acar "Arka segment travmalarına yaxlaşım", Akademik Zərifə Əliyeva adına MOM-dan t.ü.f.d. Günay İbrahimzadə "Hərbi əməliyyatlar zamanı görmə aparatının yaralanmaları", t.ü.f.d. Qurban İsmayilov "44 günlük müharibə və Tədris Cərrahiyyə Klinikası", dr. Səlahəddin Təhməzov "Vətən müharibəsi zamanı baş vermiş ən ağır göz travmaları" mövzularında məruzələr səsləndiriblər. Vebinarın sonunda təkliflər dinlənilib, iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında rezidentlərlə görüş keçirilib.

Klinikanın direktoru, professor Surxay Hədiyev tədbiri açaraq, I kurs rezidentlərə

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında rezidentlərlə görüş keçirilib

təbriklərini çatdırıb və onların fəaliyyəti, klinikada təhsil üçün mövcud olan vəziyyət haqqında ətraflı çıxış edib.

Sonra ATU-nun Rezidentura və magistratura şöbəsinin müdiri Məlahət Sultanova rezidentura təhsili səviyyəsinin yüksəldilməsi, həmçinin daha çox vurğulanan problemlərin həlli yolları istiqamətində danışıb. O, rezidentlərin kliniki istiqamətlə yanaşı, elmi yönümdən də yetişdirilməsi, müvafiq seminarların və mühazirələrin apa-

rılmasının vacibliyi, rotasiyaların tənzimlənməsi və digər aspektlərə toxunub.

Klinikanın elmi işlər üzrə direktor müavini, professor Davud Pənahov, Cərrahi xəstəliklər kafedrasının assistenti Elman Əzimov, rezidentlər üzrə klinikada məsul şəxs Namiq Xəlilov rezidentura təhsil səviyyəsinin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində təkliflərlə çıxış ediblər. Görüşün sonunda rezidentlərin sualları cavablandırılıb.

Tədris Terapevtik Klinikanın direktoru, professor Surxay Məsayev, müalicə işləri üzrə direktor müavini Fəridə Hacıyeva və həkim-rezidentlərinin iştirakı ilə "Rəvmatoid artritdə metotreksat müalicəsi" mövzusunda

"Rəvmatoid artritdə metotreksat müalicəsi" müzakirəyə çıxarılıb

seminar keçirilib.

Seminarıda çıxış edən klinikanın Rəvmatologiya şöbəsinin həkim-rezidenti Elvin Ağayev revmatoid artrit xəstəliyi və onun müasir müalicə metodları barədə ətraflı məlumat verib. Həkim bildirib ki, revmatoid artrit etiologiyası məlum olmayan, oynaqalarda sinovial hüceyrə proliferasiyası və oynaqaların zədələnməsi ilə xarakterizə olunan xroniki, autoimmun, sistemik bir xəstəlikdir.

Onun sözlərinə görə, proqressiv gedişi ilə bağlı olaraq müalicəsində erkən dövrdən etibarən anti-revmatik dərmanlar yer alır: "Ən çox istifadə edilən metotrek-

satdır. Metotreksat müalicəsinin effektivliyi və təhlükəsizliyində fol və folin turşusu əlavəsinin önəmli rolu var. Metotreksatın yüksək dozaları pansitopeniya, mukozit, böyrək çatışmazlığı, mədə-bağırsaq sistemi zəhərlənməsi, alopesiya, baş ağrı və qızdırma kimi hallarla müşayiət olunur".

E.Ağayev qeyd edib ki, metotreksat verilən revmatoid artrit xəstələrində müntəzəm olaraq ümumi qan analizi aparılmalı, qaraciyər transaminazaları və serum kreatininin yoxlanmalıdır.

Sonda klinikanın professorları və həkim-rezidentləri ilə birgə mövzu ətrafında geniş müzakirələr aparılıb, suallar cavablan-

Rezidentlər növbəti ənənəvi seminarıda iştirak edib

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında II Məməliq və ginekologiya kafedrasının rezidentləri üçün növbəti ənənəvi seminar keçirilib. Klinikanın rezidentlər üzrə məsul şəxsi, assistent Namiq Xəlilov adicəkilən kafedrada indiyədək 100-ə yaxın rezidentin öncədən planlaşdırılmış mövzular üzrə məruzələr hazırladığını deyib.

Ənənəvi seminarların əhəmiyyətindən danışan kafedranın müdiri, professor Hicran Bağirova qeyd edib ki, hər həftə stasionarda yatan xəstələrin klinik təhlili aparılır. Eyni zamanda rezidentlər ginekologiyanın aktual problemlərinə dair maraqlı məruzələrlə çıxış edirlər. Kafedra müdiri bildirib ki, impakt faktorlu jurnallarda dərc edilən məqalələrin də

müzakirə olunduğu bu cür seminarlar təkcə tələbələrin, rezidentlərin deyil, həkimlərin də qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparmasında böyük rol oynayır.

Bundan sonra kafedranın rezidenti Vüsalə Tağıyeva Mama-ginekologiya şöbəsində müxtəlif diaqnozlarla yatan xəstələrin klinik təhlilini apararaq onların əməliyyat öncəsi, əməliyyat zamanı və əməliyyatdan sonrakı durumu haqqında məlumat verib.

Həmçinin rezidentlərdən Məryəm Qardaşovanın "Prenatal anomaliyaların diaqnostikası və genetik interpretasiyası", Lamiyə Əliyevanın "Betamazon ilə RDS profilaktikasının doğuş sonrası nəticələri" (SCI jurnalından 2021 çıxışlı məqalənin müzakirəsi) və Arzu Fərha-

dovanın "Erkən doğuşun müalicəsində Nifedipin və Atosibanın təsirləri" (SCI jurnalından 2021 çıxışlı məqalənin müzakirəsi) mövzusunda məruzələri dinlənilib.

Müzakirələrdə professor-müəllim heyəti də iştirak edib. Kafedranın dosentləri Səfa Bağirova, İradə Tağıyeva və Mama-ginekologiya şöbəsinin müdiri, uzman həkim Turab Cənbaxışov rezidentlərə öz tövsiyələrini veriblər.

Dərslə öyrənir, təcrübədə tətbiq edirlər

Praktika keçən və işləyən tələbələrımız öyrəndiklərindən razıdırlar

Müşahidələrimiz göstərir ki, tibb sahəsini seçən tələbələr əsas istəyi ilk dərslər başlar-başlamaz, özlərini praktik həkimlikdə sınaq olurlar. Üzlerini görməmişdən öncə adlarını eşitdikləri tanınmış alimlərdən, həkimlərdən təbabətin əlifbasını öyrənə-öyrənə, qazandıqları nəzəri bilikləri həyatda tətbiq edəcəkləri günlərin xəyalını qururlar. ATU-nun müxtəlif kurslarında təhsil alan həmsöhbətlərimiz də bu arzuya qovuşmağın sevincini yaşayanlardır. Onlar hələ də yay təcrübəsinin xoş təəssüratlarından ayrılı bilmirlər. Aralarında indi də dərslərdən sonra praktik fəaliyyətlərini davam etdirənlər var.

Dilbər Əliyeva II Mualicə-profilaktika fakültəsinin IV kurs tələbəsidir. Yay praktikasını Tədris Cərrahiyyə Klinikasının ginekologiya şöbəsində keçib. Bildirir ki, 3 il ərzində onlara nəzəri fənlər öyrədilir, IV-VI kurslarda isə kliniki fənlər keçilir. III kursdan IV kursa keçid müddətində praktikada olub nəzəri fənləri praktiki şəkildə möhkəmləndirə bildiyinə görə özünü şanslı hesab edir: "Təcrübə zamanı stasionar şəraitdə müalicə olunan xəstələrlə, müraciət edən

pasientlərlə necə davranmağın yollarını mənimsədim. Ginekologiya şöbəsində istər keysəriyyə əməliyyatlarında, istərsə də kürtaj proseslərində iştirak etmək həqiqətən çox faydalı oldu və gələcəkdə ginekologiya ixtisasını seçməyim üçün mənə təkan verdi. Həkimlərimizin, rezidentlərimizin həm davranışları, həm də təcrübələri mənə xeyli yeni məlumatlar qazandırdı. İstərdim ki, gələn yay klinikanın fərqli bir şöbəsində əlavə praktikam olsun".

II Mualicə-profilaktika fakültəsinin III kurs tələbəsi Fidan Sey-

müsbətə doğru xeyli dəyişikliklər yaratdı. Əməliyyatlara girməzdən öncə həkimlər və rezidentlər bizə gözlənilən əməliyyat gedışı haqqında dolğun məlumatlar verir, əməliyyat müddətində isə suallarımızı cavablandırırdılar. Bu cavablar sayəsində xeyli zəruri bilgilər əldə etdik. Eyni zamanda şöbəyə gələn xəstələr üzərində rentgen müayinəsinin və kompüter tomoqrafiyasının necə aparıldığını öyrəndik. Həmçinin ortroskopiya və artoplastika əməliyyatlarında iştirak etməklə böyük təcrübə qazandıq".

Şəbnəm Kərimzadə II Mualicə-profilaktika fakültəsinin III kursunda oxuyur. O da yay təcrübəsini travmatologiya şöbəsində keçib. Şöbənin tibbi personalının təcrübə keçən tələbələrə göstərdiyi diqqətdən, qayğıdan məmnunluqla danışır. Deyir ki, həkimlər öz təcrübələrini bizə həvəslə öyrədirdilər. Şöbənin müdiri, dosent Cəfər Nəsirli əməliyyata girməyə şərait yaratmışdı: "Aşağı kurs olduğumuza, hələ praktikanı yeni gördüyümüze görə rezidentlər bizi öncədən məlumatlandırırdılar. Praktika müddətində şöbə daxilində sta-

fullayeva da avqust-sentyabr aylarında travmatologiya şöbəsində keçdiyi praktikanın nəticələrindən razıdır: "Praktika mənə

praktikanı yeni gördüyümüze görə rezidentlər bizi öncədən məlumatlandırırdılar. Praktika müddətində şöbə daxilində sta-

sionar xəstələrə təyinat verəqinin yazılma qaydalarını, düzgün sarğının qoyulması, tikişin açılması, sınığa ilkin müdaxilənin göstərilməsini də öyrəndik. Biz bunları I-II kurslarda ilkin tibbi yardım dərslərində onlayn şəkildə keçsək də, əyani tətbiq edə bilməmişdik. Təcrübə dövründə müxtəlif əməliyyatlara girməklə, hər yaşda xəstə görmək fürsətimiz də oldu".

I Mualicə-profilaktika fakültəsinin V kurs tələbəsi Azər Əkbərli isə 6 aydan artıqdır ki, klinikanın reanimasiya şöbəsində praktika keçir. Bu müddətdə reanimasiya tədbirlərini, ilk tibbi yardımını, təzə gəlmiş xəstələrə ilkin müdaxiləni öyrənir. Artıq həkimlər və rezidentlərlə birgə tibbi müdaxilələri yerinə yetirməyi bacarır. Ümumiyyətlə, reanimasiya tədbirlərinin hər bir tələbənin tibb tədrisində önəmli yerə malik olduğuna inanır: "Mənim fikrimcə, hər bir tələbə reanimasiyada təcrübə keçməlidir. Biz burada əsasən avtoqəzalarla məşğul oluruq. Avtoqəza keçirmiş şəxslərin qəbulu, yerləşdirilməsi və son-

rakı mərhələlərdə əməliyyata götürülməsində yaxından iştirak edirik və bu cəhətdən reanimasiya praktikasını uğurlu hesab edirik".

Reanimasiya şöbəsində cəmi 1 aydır ki, təcrübə keçən və hal-hazırda təcrübəsini davam etdirən II Mualicə-profilaktika fakültəsinin V kurs tələbəsi Nilufər Müseyibova da ixtisasından asılı olmayaraq, hər bir tələbənin reanimasiyada praktikada olmasını vacib sayır: "Çünki bu şöbə digər şöbələrə fərqlənir. Yeni burada ağır xəstələr olur və düzgün müalicə qaydalarını, qulluq proseslərini ətraflı öyrənmək imkanı daha çoxdur. Düşünürəm ki, bu təcrübə gələcəkdə yaxşı həkim kimi yetişməyimiz üçün də zəruridir".

Həmsöhbətlərimiz nəzəri biliklərini kliniki vərdişlərə çevirmək üçün onlara əlverişli şərait yaradan universitet rəhbərliyinə, fakültə dekanlarına təşəkkürlərini bildirirlər. Əmindirlər ki, qazandıqları ilk tibbi bacarıqlar sonrakı daha çətin təcrübə mərhələlərində öz bəhrəsini verəcək.

COVID-19 pandemiyasının dünyanı ağışına aldığı bir zamanda bəzi mütəxəssislər hamiləlik dövründə qadınların koronavirusa qarşı peyvənd olunmasının əleyhinə, bəziləri isə lehinə fikirlər irəli sürürlər. Bu isə qadınlarda peyvənd olunmaları ilə bağlı tərəddüdlərin yaranmasına səbəb olub. Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün Azərbaycan Tibb Universitetinin II Məməliq və ginekologiya kafedrasının dosenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Ellada Sarıyevanın fikirlərini öyrəndik.

Onun bildirdiyinə görə, ümumiyyətlə, hamiləlik vaksinasiyası aparılmasına əks-göstəriş deyil: "Hesab olunur ki, əgər infeksiya ana və ya döl üçün risk yaradarsa, o zaman peyvəndin zərərvermə ehtimalı az olur. Hətta hamiləlik dövründə rutin vaksinasiyaların aparılmasına icazə verilir. Məsələn, ABŞ-da mövsümü müddətlərdə, oktyabr ayının axırından may ayınadək hamilələrə influenza (qrip) əleyhinə vaksin vurulur. Xüsusilə də pandemiyalar dövründə ana həyatı üçün təhlükə döldən üstün olduqda, bu məsələ aktuallaşır. Baxmayaraq ki, hamiləlik dövründə ciftin immun qoruyuculuq xüsusiyyətləri mövcuddur, yeni sitokinlər, hormonlar ifraz edir, antibakterial, virus əleyhinə immunitetə köməklik edir. Lakin bəzən bu, infeksiyalardan, xüsusilə də virus infeksiyalarından qorunmaq üçün

Hamilə qadınlar peyvənd oluna bilərmə?

Ellada Sarıyeva: Canlı virus daşıyıcısı olan vaksinlərdən hamiləliyin erkən dövrlərində istifadə etmək məsləhət görülmür

bildirir: "Təvsiyələrdə qeyd olunub ki, pandemiya dövründə hamilə qadınlar koronavirus əleyhinə peyvənd oluna bilər. Vaksinasiyanın hamiləliyin istənilən dövrlərində, xüsusilə də son 3 aylığında (doğuşdan əvvəlki dövrdə) aparılması məsləhət görülmür".

E.Sarıyeva peyvənd olunma ilə bağlı özünün bəzi təvsiyələrini də əlavə etdi. Bildirdi ki, peyvənddən öncə hamilə qadınlar müayinə edilməli, onlarda aktiv infeksiya prosesləri istisna olunmalıdır: "Baxmayaraq ki koronavirus vaksinasiyası ilə bağlı tədqiqat işləri aparılır, amma onların sayı kifayət qədər deyil. Hamiləlik müddətində dölün zədələnməsi riskini qəti şəkildə istisna etmək mümkün olmadığından, əgər hamilə qadın xəstəlik və ya ölümə əlaqəli təbii infeksiyaya məruz qalmayıbsa, riski olmadığı halda, hamiləlik dövründə (xüsusilə hamiləliyin erkən müddətlərində) canlı vaksinlərdən istifadə olunması məsləhət görülmür.

Hamilə qadında ciddi autoimmun patologiyalar, xüsusilə residiv mərhələsində olarsa, mütəxəssislərlə konsultasiya etmək lazımdır".

Dosent, eyni zamanda hamilə qadınlarda koronavirusun diaqnostikası və koronavirusa yoluxmuş hamilə qadınların müalicə prinsipləri ilə bağlı məsələyə də toxundu. Bildirdi ki, burun-udlaqdan götürülən yaxmalarda Polimeraz Zəncirvari Reaksiyası (PZR) ilə koronavirus testinin pozitiv olması və qadında heç bir klinik əlamətin olmaması onun hospitalizasiyasına göstəriş deyil: "Hamilə qadın ya virusgəzdirci, ya da xəstəliyin erkən mərhələsində ola bilər. Əsas məsələ həmin hamilənin təcrid edilməsi və infeksiyadan qorunmasıdır. Əgər xəstəliyin əlamətləri inkişaf edərsə, yüngül formada ambulator, ağır halda xəstəxanadaxili müalicə aparılmalıdır. Bəzən hamiləlik dövründə ciftədən ifraz olunan iltihab əleyhinə bioloji maddələr, o cümlədə hormonlar xəstəliyin ağır şəkildə inkişafının qarşısını ala bilər. Lakin bu vəziyyət orqanizmin immun

statusundan, virusun virulentiyyətindən, genotipindən, yanaşı fon xəstəliklərdən, hamiləliyin gedindən və s. asılı olaraq dəyişə bilər. Klinik təcrübədə koronavirus infeksiyası səbəbindən baş verən ana xəstəlmələri, ana ölümləri, perinatal ağırlaşmalar hamiləlikdən öncə infeksiya keçirməmiş, yaxud peyvənd olunmamış pasiyentlərdə vaksinasiyanın aparılmasının vacibliyini ortaya qoymuş olur. Xüsusilə vitamin çatışmazlığı, immundefisiti olan hamilələr risk qrupunu təşkil edirlər. Əgər hamilə qadında koronavirus ağır şəkildə təzahür edərsə, hospitalizə olunmalı, müvafiq müalicə başlanmalıdır. Əlbəttə ki, hamiləliyin kiçik müddətlərində virus əleyhinə preparatlar dölə teratogen effekt verə bilər. Bu zaman inkişafdan qalmış hamiləliklərin özbaşına abort olma ehtimalı yüksəkdir. Ciddi inkişaf qüsurlarının olması da hamiləliyin süni pozulmasına göstəriş yarada bilər. Qeyd olunan vəziyyətlər yarandığı təqdirdə, ana həyatının xilasını ön plana keçir".

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Tibb Universitetinin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş fakültələrarası idman yarışları təşkil edilib. Yarışların ikinci hissəsi dekabrın 18-də keçirilib.

Fakültələrarası yarışlar sona çatıb

Qaliblər müxtəlif idman növləri üzrə ATU-nu təmsil edəcəklər

Proqrama əsasən, fakültələrarası yarışda idmanın stolüstü tennis, futzal və şahmat (oğlanlararası) növləri üzrə keçirilən yarışlar başa çatdıqdan sonra qalib tələbələr və komandaların mükafatlandırma mərasimi baş tutub. Dekanların da iştirak etdiyi mükafatlandırma zamanı şahmat (oğlanlararası) üzrə yarışda II Mualicə profilaktika fakültəsi-

fakültəsi II, Hərbi tibb fakültəsi və I Mualicə profilaktika fakültələrinin komandaları III yerə layiq görüldülər.

Ümumi xal hesabına gəldikdə isə, II Mualicə profilaktika fakültəsi I, Stomatologiya fakültəsi II, Hərbi tibb fakültəsi isə III yeri qazanıb. Hər 3 fakültənin komandaları kubok və diplomlarla təltif olunublar. I Mualicə profilaktika fakültə-

nin tələbəsi Zaur Babayevin I, Hərbi tibb fakültəsinin tələbəsi Vüsal Həsənzadənin II, II Mualicə profilaktika fakültəsinin tələbəsi Eldəniz Sadiqov və Hərbi tibb fakültəsinin tələbəsi Nihad Qəhrəmanlının isə III yerləri qazandıqları elan olunub.

Bundan sonra fakültələr üzrə də qaliblər müəyyənləşdirilib. Belə ki, stolüstü tennis üzrə yarışda Stomatologiya fakültəsi I, Hərbi tibb fakültəsi II, I Mualicə profilaktika və II Mualicə profilaktika fakültələrinin tələbələri isə III yeri tutublar. Bundan başqa, futzal yarışlarının nəticələrinə əsasən, II Mualicə profilaktika fakültəsi I, Stomatologiya

sinin komandasına isə həm kubok və diplom, həm də voleybol üzrə "Yüksək idmançı ruhu" adlı xüsusi nominasiyanın plaketi verilib.

Qalibləri təbrik edən "Təbib" idman klubunun sədri, Əməkdar məşqçi Qələndər Aslanov çıxışında bildirib ki, yarışlarda fərqlənən tələbələr seçilərək bundan sonra vahid komanda şəklində universitetimizi təmsil edəcəklər. Onlar idmanın müxtəlif növləri üzrə istər universitetlərarası, istərsə də respublika əhəmiyyətli yarışlara qatılacaqlar.

Klub rəhbəri yarışların keçirilməsinə təşkilati dəstək verən bir qrup şəxsə də xüsusi təşəkkürünü bildirib.

Yaşadığımız və işlədiyimiz otaqların havası

Ən güclü daxili çirkəndiricilər - polimer tikinti və üzlük bəzək materialları, məişət kimyası preparatlarıdır

Öyrənilib ki, hazırda insanlar yaşayış tərzindən və əmək fəaliyyətinin xüsusiyyətindən asılı olaraq gününün əsas hissəsini (təxminən 52-85%) yaşayış və ictimai binaların otaqlarında keçirirlər.

Ona görə də belə qapalı yerlərdə otaqların daxili mühitinin dəyişdirilməsi, xüsusən pisləşməsi insanlar üçün təhlükəsiz ötürmür. Onların əhval-ruhiyyəsinə, iş qabiliyyətinə və sağlamlığına bu və ya digər dərəcədə təsir göstərir. Belə yerlərin kimyəvi maddələrlə çirkənlənməsi hazırda daha mühüm məsələlərdən hesab olunur. Qapalı yerlərin havasını çirkəndirən əsas mənbələrə atmosfer havasına qarışmış zərərli komponentlər, tikinti materialları və otaqların daxili işlənməsində istifadə olunan polimer bəzək materiallarından ayrılan zəhərli maddələr, insan orqanizminin özünün həyat və məişət fəaliyyəti məhsulları aid edilir.

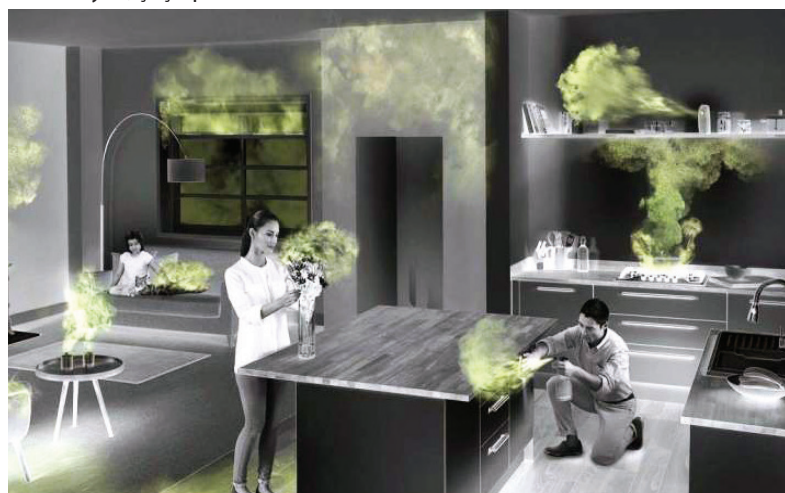
Qapalı yerlərin havası ilə atmosfer havası arasında daim təbii mübadilə prosesi getdiyi üçün xarici mühit havasında olan tozlar və digər zəhərli maddələrə həтта havası kifayət qədər kondensə olunan otaqlarda belə rast gəlinir. Atmosfer havasında və otaqların daxili mühitinin havasındakı kimyəvi maddələrin miqdarının müqayisəsi göstərir ki, kükdür qazı, ozon və qurğuşun buxarlarının miqdarı əsasən xarici mühitdə daha çoxdur. Azot oksidləri, karbon qazı və tozların miqdarı hər iki mühitdə biri-birinə yaxın, amma asetaldehid, aseton, benzol, etil spirti, toluol, etilbenzol, ksilol və digər üzvi birləşmələrin konsentrasiyası isə otaqların havasında atmosfərə nisbətən on dəfələrlə çox olur. Görünür, bunun da səbəbi həmin maddələrin mənbəyinin elə otaqların daxilində olması ilə əlaqədardır.

Qapalı yerlərin hava mühitinin ən güclü daxili çirkəndirici mənbəyi polimer tikinti və üzlük bəzək materialları, məişət kimyası preparatları hesab olunur. Hazırda bu qəbildən olan 100-ə qədər

müxtəlif materialdan istifadə edilməkdədir. Onlardan dam örtüyü, döşəmə materialı, divarların bəzədilməsi (işlənməsi) və istilik izolyasiyası, hidroizolyasiya işlərində, panellərin hermetizasiyası və üzlənməsi, pəncərə və qapı bloklarının hazırlanmasında geniş istifadə edilir. Polimer materialların tətbiq sahəsinin belə genişlənməsi onların daha yüngül çəkili olması, tikintinin keyfiyyətini daha çox yaxşılaşdırması və ucuz başa gəlməsilə əlaqədardır. Bunlarla yanaşı, öyrənilib ki, bütün polimer materiallar özündən insan orqanizmi üçün zərərli olan müxtəlif kimyəvi maddələr ayırır ki, bunlar da qapalı yerlərin havasının fiziki parametrlərinin (yüksək temperatur və rütubət, dəyişilmiş radiasiya fonu, elektromaqnit sahəsi və s.) dəyişilmələri ilə birlikdə orqanizmə daha intensiv təsir göstərərək etiologiyası çətin müəyyənləşdirilən xəstəliklərin yaranmasına səbəb olur. Geniş tətbiq olunan polivinilxlorid materiallardan hava mühitinə benzol, toluol, etilbenzol, sikloheksan, ksilol, butil spirti, ağac yonqarından hazırlanmış plitələrdən (rusca ДСП) fenolformaldehid əsaslı fenol, formaldehid, ammonyak, şüşə plastikatlardan

aseton, metakril turşusu, toluol, butanol, formaldehid, fenol, stiro, lak-boya örtükləri və tərkibində ya-pışqan olan materiallardan toluol, butilmetakrilat, butil asetat, ksilol, stiro, aseton, butanol, etilenqlikol, kimyəvi liflərdən ibarət xalça məmulatlarından stiro, izofenol, sulfid anhidridi kimi maddələr ayrılır. Bu maddələrin havaya qarışan miqdarı polimer materialların istismar şəraitindən asılı olaraq dəyişir. Sübut olunub ki, həmin kimyəvi maddələrin az konsentrasiyası belə orqanizmin sensibillizasiyasına səbəb olur. Otaqlara çoxlu miqdarda polimer materialların doldurulması insanlarda allergik, soyuqdaymə xəstəlikləri, hipertoniya, nevrasteniyə, vegetativ damar distoniyası ilə yanaşı, bədxassəli yenitörəmələrin də yaranmasına səbəb olur. Əlbəttə, bu maddələr risk qrupunda olan şəxslər üçün (xüsusən uşaqlar və qocalar) daha təhlükəlidir. Ona görə də yeni istehsal edilmiş polimer tikinti-bəzək materialları gigiyena mütəxəssisləri tərəfindən müsbət rəy verildikdən sonra tətbiq olunmalı, eyni zamanda müalicə həkimləri də diaqnostika və müalicə işlərində xəstənin yaşayış mühitini diqqətlə öyrənməlidirlər.

Şahali Səmədov,
Qidalanma və tibbi ekologiya
kafedrasının dosenti

Etibarsız sayılır

I müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs, 162A qrup tələbəsi Survarova Zeynab Sərdar qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 120A2b qrup tələbəsi Abdulrahmanova Sevil Ağamayıl qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əzəcliq fakültəsinin II kurs, 520R1a qrup tələbəsi Bağirov Azər Emin oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İctimai səhiyyə fakültəsinin IV kurs, 318R1a qrup tələbəsi Məmmədova Fəridə Zaur qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Stomatologiya fakültəsinin I kurs, 421 A1a qrup tələbəsi Vəzirli Rəyza Qurban qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İctimai səhiyyə fakültəsinin VI kurs, 641a qrup tələbəsi İsmayilova Aida Vüqar qızının müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin IV kurs, 218A8a qrup tələbəsi Namazlı Elvin Murad oğlunun tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs, 119I1a qrup tələbəsi Muhammed Al-Khafajinin tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

Professor Gəray Gəraybəyli və ATU-nun kollektivi "Təbib" qəzetinin baş redaktoru Məğrur Əliyevə anası

Ulduz Əzimovanın vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın professoru Vəqif Şadlinskiyə əzizi **Dilbər xanımın** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Tibbi biologiya və genetika kafedrasının əməkdaşları **Vasif Süleymanovun** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

ETM-in kollektivi iş yoldaşları Fəzail İsmayıl Böyükkişiyə əzizi **Firuz Cəfərovanın** vaxtsız vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Səbinə Şadlinskaya qaynanası **Dilbər xanımın** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Anesteziologiya və reanimatologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Emin Quliyevə qaynanası **Məhəbbət xanımın** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.